

Szakmai beszámoló
Középiskolás diákkurátor program
NKA/201108/3169

Az egyéves program keretében nyolc diákkal dolgoztunk együtt az edukációs programban. A múzeumok számára kihívást jelent a középiskolás korosztály megszólítása. Ennek egyik lehetséges megoldásaként kísérleti jelleggel hoztuk létre a részvételen alapuló, közösségformáló projektet. A diákok a program előkészítéseként 2023 augusztusában megismerkedtek a múzeumi háttér munkákkal, szakmákkal. Bemutakoztak múzeumunk kurátorai, gyűjteménykezelője, restaurátorai, kommunikációs szakemberei. A rendszeres online és offline találkozások során egyrészt ismereteket kaptak, másrészt műhelymunkában közösen alkottunk.

2023 őszén lehetőséget kaptunk a múzeumtól, hogy egy önálló kamarakiállítást rendezhessünk, így a következő műhelymunkák során célzottan erre a kiállításra fókuszáltunk.

Dula Viktória, Farkas Kornél, Horváth Abigél, Károlyi-Németh Zsófia, Klug Emese, Kukla Olivér, Marx Nika, Nagy Szófia Kata – kiválasztott a gyűjtemény modern és kortárs darabjaiból összesen tizenegy műalkotást. A kuratori munka közel minden aspektusában részt vettek: a művek válogatását, a kiállítás megtervezését, a koncepció megformálását is önállóan végezték, együttműködtek a grafikkussal, és tartották a határidőket – múzeumpedagógusi támogatással. A belső adminisztrációs feladatokat mi, múzeumpedagógusok végeztük, és tájékoztattuk a diákokat a folyamatokról. Nem előre meghatározott módszertannal dolgoztunk, ez ugyanúgy formálódott a projekt közben, mint ahogyan a kiállítás is. Alapvetően tartottuk szem előtt, hogy a lehető legkevesebbszer avatkozzunk be, facilitátorként működünk, így bizalmat közvetítettünk a diákok felé, és teret adtunk az önállóságuknak. A folyamat végén egy kérdőívben kértünk visszajelzést a diákoktól. Alapvetően két célunk volt, ami párhuzamosan formálódott:

- közösséget építünk
- segítsük a diákokat abban, hogy létrehozzanak egy kiállítást a lehető legtöbb önállósággal

Miután egy szűkített gyűjteményi anyagot kaptak digitális formában, mindegyikjük választott legfeljebb öt, neki tetsző műalkotást. Ezeket a műveket a gyűjteménykezelőnk támogatásával a múzeumi raktárban megtekintettük.

A műveket átnézve saját magunk számára körvonalaztuk, hogy milyen témák jelentek meg a választásokban, és melyek a lehetséges kapcsolódási pontok a művek között. Ezek a közös témák az étkezés, az idő és a kapcsolatok lettek.

Készítettünk egy makettet a kiállítótérről, amelyben modelleztük a kiállításunkat. Így láttuk, hány mű fér el a kisteremben és melyek azok a művek, amelyek jól működnek együtt. Meglepően könnyen összeraktuk a kiállítási anyagot és közös nevezőre jutottunk. Fontos szempont volt, hogy mindenki választása megjelenjen a kiállítótérben.

Majd közös szövegírásba kezdtünk és a választásainkat, a művek közötti kapcsolatokat elemezve írtuk meg a kiállítás falszövegét. Ez bizonyult az egyik legnehezebb feladatnak a diákok számára, maga a műfaj is nehézséget okozott, hiszen az iskolai oktatásban nem találkoztak még ilyen jellegű szövegírással. Másrészt nyolc kurátor gondolataink összefésülése szerkesztői gyakorlatot kíván - ezzel a képességgel nem rendelkezhetek.

A kiállítás installálásán, majd ezt követően a megnyitón találkoztunk személyesen a diákokkal. A kiállítás kísérőprogramjait a diákok aktív részvételével valósítottuk meg, kétszer tartottak workshopot a kiállításukhoz kapcsolódóan (egy módszertani konferencián

múzeumpedagógusoknak és iskolai pedagógusoknak, a Múzeumok éjszakáján családoknak és egyéni látogatóknak többféle korosztályból).

A nyári alkotónapokon a műveket feldolgozva alkottunk, múzeumpedagógia tartalmakat találtunk ki közösen, amelyeket mi a 2024 őszén tartott foglalkozásainkba beépítettünk.

A diákok visszajelzésekből kiderül, hogy számukra a program legemlékezetesebb része a jó társaság és a barátság volt (hatan ezt emelték ki), ketten a műtárgyraktárban tett látogatást hangsúlyozták, és egy-egy diák a megnyitót és a művekkel való kapcsolatot is megemlítette. A visszajelzések alapján kijelenthetjük, hogy a jó hangulat és a baráti társaság az elsődleges motivációs tényező, ami a programban tartotta a diákokat. Az összeszokott csapat olajozottan tudott együttműködni.

A folyamat során nem fókuszáltunk a művészettörténeti ismeretekre (teljesen különböző ismeretekkel érkeztek a diákok). A művek válogatása és összerendezése kiállítássá intuitív, asszociatív és tematikus alapokon történt. Az ismeretek átadása rövid szöveges üzenetek formájában történt meg, a diákok iskolai elfoglaltságai miatt nehezen megszervezett találkozókön a kurátori munkával kapcsolatos ismeretátadás történt.

Módszertani szempontból fontos volt, hogy a résztvevők személyes indíttatásból válasszanak műveket. Az érzelmi elkötelezettség kiemelten fontos a belső motiváció kialakulása szempontjából (mind a múzeumhoz, mind a művekhez, mind a múzeumpedagógusok személyéhez). A kiállítás finisszázsán tartott interaktív tárlatvezetésén dr. Tatai Erzsébet helyezte művészettörténeti kontextusba a kiállítás műveit. Így válhatott igazán elmélyültté a diákok által megszerzett tudás.

A finisszázsán új, jelenleg szakkörrünkre járó és iskolai közösségi szolgálatot teljesítő felső tagozatos és középiskolás diákjaink is részt vettek, aminek különösen örültünk, hiszen látjuk a diákkurátor program folytatását.

A közösségépítést folytatva újabb diákokat vonunk be a múzeumi életbe és munkába. Célunk, hogy a kiállításaink interaktív, múzeumpedagógiai elemeinek megtervezésében közreműködjön a középiskolás korosztály.

A létrejött találkozók és programok:

Személyes találkozók

Őszi minitábor, tipográfiai bevezető foglalkozás Krizbai Gergellyel, Krizboval: 2023. október 30-31.

Találkozó alkotással, agyagozással: 2023. november 12.

Évzáró találkozás és tervek egyeztetése: 2023. december 20.

A kamaratárlat előkészítése: 20204. március 28.

Finom életek című kamarakiállítás installálása: 2024. április 29.

Finom életek című kamarakiállítás megnyitója: 2024. május 4.

Workshop múzeumi szakembereknek az Inkluzív múzeum című konferencián a diákok részvételével: 2024. május 8.

Workshop a Múzeumok éjszakáján: 2024. június 24.

Nyári minitábor: 2024. július 8-10.

Fókuszban a gyűjtemény – Tatai Erzsébet tárlatvezetése a kamaratárlat finisszázsán, alkotó workshop Pacsika Rudolf képzőművésszel: 2024. szeptember 15.

Alkotó workshop Farkas Bori textilművész vezetésével: 2024. szeptember 28.

Online találkozók

Évindító találkozó: 2023. szeptember 22.

Kamaratárlat koncepció egyeztetése, munkamegbeszélés: 2024. február 23.

A foglalkozások dokumentációja

A foglalkozásokról készült jelenlétek és fotók a következő linken érhetőek el:

https://drive.google.com/drive/folders/1iSx35_TY3wak41jQoa6SuNKaZ6qJQsD5?usp=sharing

Disszemináció

Konferencia:

2024. május 7-8.

Inkluzív múzeum - nemzetközi szakmai műhely a Skanzen MOKK és az FMC közös szervezésében

Tanulmány:

György Gabriella – Sütő Tünde: *Diákkurátorok a Ferenczy Múzeumi Centrumban*

In: Fábíán Laura (szerk): *Studia Comitatus* 42. A Ferenczy Múzeumi Centrum évkönyve, Szentendre, 2024

Sajtómegjelenések:

Műtárgy kalauz stopposoknak | Octogon.hu

04.17.

https://www.octogon.hu/design/mutargy-kalauz-stopposoknak-xxvi/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR0_UdtPVLluBxulHQhXk57eHZjaSVgDWnTeGUprNAFvcKo0qIUEZgHaqvU_aem_AR-zFzXeDiuT2fWLPkWA-QdjCxlLaC3jfwruINdSIKrTC2Pv2Lcn1hTGTE9G6ZtNXxcCTe_oOZosnDKZfNJ0Aw2

Megtalálni önmagunkat az alkotáson keresztül | artisbusiness.hu

04.26.

<https://www.artisbusiness.hu/hu/hireink/megtalalni-onmagunkat-az-alkotason-keresztul-2475/>

15 éves fiatalok rendezik a Ferenczy Múzeum kiállítását | szentendre.hu

04.29.

<https://szentendre.hu/15-eves-fiatalok-rendezik-a-ferenczy-muzeum-kiallitasat/>

Tizenévesek rendezik a Ferenczy Múzeum kiállítását | kultura.hu

04.30.

<https://kultura.hu/tizenevesek-rendezik-a-ferenczy-muzeum-kiallitasat/>

Diákkurátorok tárlata a Ferenczy Múzeumi Centrumban | deszkavizio.hu

05.02.

<https://deszkavizio.hu/diakkuratorok-tarlata-a-ferenczy-muzeumi-centrumban/>

15 éves fiatalok rendezik a Ferenczy Múzeum kiállítását | magyarmuzeumok.hu

05.04.

<https://magyarmuzeumok.hu/cikk/15-eves-fiatalok-rendezik-a-ferenczy-muzeum-kiallitasat>

15 éves fiatalok rendezik a Ferenczy Múzeum kiállítását | artlimes.hu

05.02.

<https://www.artlimes.hu/cikk?id=1321>

Diákkurátorok állítottak össze egy tárlatot Szentendrén | M5 Agenda

04:15-től

05.05.

<https://mediaklikk.hu/agenda/video/2024/05/05/agenda-2024-majus-5>

Művészet a digitális nindzsák szemével | orszagut.hu

07.04.

<https://orszagut.com/kepzomuveszet/muveszet-a-digitalis-nindzsak-szemevel-6172>

Nem szeretném elveszíteni az időtlenséget | revizor.hu

07.25.

<https://revizoronline.com/beszelgetes-gergye-krisztiannal-szinesztezia-20-szentendre/>

Finom életek | Klasszik Rádió Nyitány

05.24.

<https://klasszikradio.hu/cikk/nyitany/finom-eletek-kiallitas-es-gyerek-het-acs-milla-es-bodnar-simon-tarsmusorvezeto-a-penteki-nyitanyban/>

Kossuth Rádió Trendidők

06.

[https://nava.hu/talalati-lista/?q=title:%22Trend-id%C5%91k%22AND%20type:document%20AND%20broadcast_date:\[2006-01-01T00:00:00Z%20TO%20NOW-60DAYS\]%20AND%20sort:broadcast_date%20desc](https://nava.hu/talalati-lista/?q=title:%22Trend-id%C5%91k%22AND%20type:document%20AND%20broadcast_date:[2006-01-01T00:00:00Z%20TO%20NOW-60DAYS]%20AND%20sort:broadcast_date%20desc)

Eljött a mi időnk! | magyarmuzeumok.hu

07.08.

<https://magyarmuzeumok.hu/cikk/eljott-a-mi-idonk-diakkuratorok-a-muzeumban>

Egy kiállítás képei

09.08.

<https://revizoronline.com/gergye-krisztian-szinesztezia-2-0-szentendre-teatrum/>